

Kontaktuppgifter:

E-post: malin.skog@pelagic.se

Telefon: 0731-508 708

Datum: 2024-02-19

Mottagare: Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Dnr.: 7868-2024 (N2000)

9225-2024 (SEZ)

Yttrande om kompletteringsbehov för vindkraftparken Gävle Öst

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Bottenhavet, Bottenviken, Östersjön, Kattegatt, Skagerrak, Nordsjön och Atlanten. Vi har medlemmar med fartyg från 5 till över 60 meter som fiskar med pelagisk trål, not, krok och garn. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta samråd.

Regeringen har genom beslut den 16 december 2024 givit i uppdrag åt Länsstyrelsen Gävleborg att bereda det ärende om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för Gävle Öst Havsvindpark, som Gävle EW AB lämnat in till Regeringen. Länsstyrelsen Gävleborg har också fått in en ansökan om Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap 28a§ miljöbalken för havsvindpark, Gävle Öst som Gävle EW AB har lämnat in. Länsstyrelsen önskar nu synpunkter angående eventuellt behov av komplettering i dessa båda ärenden.

Kommentarer

Då underlaget i de båda ärendena i stor utsträckning är överlappande har SPF valt att skicka ett och samma svar om behov av komplettering i båda ärendena, där Länsstyrelsen bäst kan avgöra vilka delar som berör vilket ärende.

Underlag rörande påverkan på yrkesfisket

Bakgrundsbeskrivningen avseende yrkesfisket behandlar hela Östersjön, men borde varit fokuserad på Bottenhavet. Det står på flera ställen att strömming och skarpsill är målarter för fisket vilket inte stämmer. Strömming är den enda målarten, medan skarpsillen är en bifångst. Vid för hög inblandning av skarpsill behöver till och med fisket stoppas.

Analysen av trålspar och fiskemönster visar tydligt att området är mycket olämpligt för vindkraft då här bedrivs ett intensivt fiske från både svenska och finska fartyg. Bolaget skriver att vindkraftparken kommer innebära ”begränsningar för trålfiske inom parkområdet på grund av närvaro av fundament och internkablar på havsbotten”. SPF menar att allt yrkesfiske inom området kommer omöjliggöras helt och att bedömningen som bolaget gör därmed är felaktig. Vidare anser SPF att bolaget underskattar påverkan på yrkesfisket då ALLA trålspar som bryts av parken sannolikt omöjliggörs i sin helhet, vilket gör att parken kommer få en stor påverkan även på möjligheten till fiske i det omkringliggande området. Påverkan på yrkesfisket blir därför betydligt större än endast det fiske som ligger direkt inom parkens område. Detta måste bolaget ta hänsyn till i sin kompletterade analys. SPF menar också att bedömningen som bolaget gör av effekten på yrkesfisket inte är måttlig utan mycket stor, då fisket inom parkområdet och närliggande områden till 100% kommer tvingas upphöra. Dessa felaktigheter behöver korrigeras.

Bolaget skriver också att ”Under senaste åren har fiskekvoterna för sill minskat på grund av nuvarande populationsstatus, vilket talar för att yrkesfisket inom Gävle Öst havsvindpark kan komma att minska ytterligare.” Detta är inte en korrekt slutsats och det saknas grund för detta påstående, då fiskekvoterna historiskt har kunnat variera stort både uppåt och nedåt inom några få år.

SPF anser att underlaget ska kompletteras med en socioekonomisk konsekvensanalys som innefattar såväl yrkesfisket som den beredningsindustri som är beroende av fångsten. Att enbart se till den landade fångsten ger inte hela bilden av vindkraftparkens framtida påverkan på fiskenäringen. En komplett analys bör även inkludera en bedömning av miljömässiga och socioekonomiska konsekvenser av en eventuell förflyttning av fiskeansträngningen i det aktuella området till andra områden vilket resulterar i ökad lokal fiskeintensitet och konkurrens.

Avslutningsvis vill vi framföra att det krävs en betydligt mer omfattande analys av de kumulativa effekterna av etablerade och planerade vindkraftparker i Bottenhavet på yrkesfisket, och då även effekterna av förlorat tillträde till fiskevattnen, som en utbyggnad av havsbaserad vindkraft innebär.

Litteraturstudier behöver kompletteras

Ansökan verkar baseras på ett flertal litteraturstudier, bland annat vad gäller bottensamhället, fisksamhället samt förekomst av miljögifter. SPF anser att detta är oacceptabelt och inte kan ses som ett fullgott underlag för ansökan då dessa litteraturstudier saknar provtagningspunkter inom det ansökta parkområdet. Bedömningen av bottensamhälle, fisksamhälle och förekomst av miljögifter i ansökan är alltså baserade på rena gissningar.

SPF menar att ansökan alltså har allvarliga brister på denna punkt och att den därför måste kompletteras med faktiska fältstudier inom parkområdet av såväl bottensamhället, fisksamhället och förekomst av miljögifter. När det gäller fisksamhället behövs provtagning under flera årstider och lämpligen även under flera år för att spegla eventuella årstids- och mellanårsvariationer. Vidare bör man särskilt undersöka var och när strömmingslek sker i närheten av parken. Man har i MKB antagit att det endast sker vårlek i parkens närhet, och har åtagit sig att inte utföra byggnadsarbeten under maj juni, de månader när denna antas vara mest intensiv. Detta är dock antaganden och behöver kompletteras med fakta. Det kan mycket väl pågå strömmingslek även under andra månader, både på sommaren och under hösten, och det är viktigt att inte heller denna störs av anläggningsarbeten. Strömmingen är, som konstateras i MKB, en art med mycket god hörsel, och ett undvikande beteende på grund av undervattensljud vid reproduktionstiden kan få allvarliga konsekvenser för beståndets fortplantning. Området där undvikande beteende kan uppkomma vid konstruktion är mycket stort.

Hydrografi, grumling och sedimentation

Bolaget konstaterar i MKB att byggnation av vindkraftparken kan medföra påverkan på strömmar, omblandning och skiktning men inte hur dessa påverkansfaktorer i sin tur kan påverka bottensediment, primärproduktion eller annat liv i området. Ändrade djup- och strömförhållanden kan ge en möjlig påverkan på fisk som tydligare behöver behandlas i bolagets underlag. SPF anser att miljökonsekvensbeskrivningen mycket

tydligare bör beskriva hur omblandning och sedimentation orsakade av vindkraftfundamenten under driftsfasen kommer att påverka födotillgången för fisken. Vidare anser vi att det finns en risk för direkt påverkan på fisk genom grumling och sedimentation även under driftsfasen, vilket inte finns beskrivet i MKB. SPF anser att underlaget även på denna punkt är bristfälligt och att Länsstyrelsen därför bör kräva in ytterligare kunskapsunderlag från bolaget.

Habitatförlust

Bolaget konstaterar att anläggningen av nya fundament och eventuella erosionsskydd, liksom dragning av kablar på botten med övertäckning av skydd eller tyngder kan innebära att mjuka habitat ersätts med hårda, vilket resulterar i en habitatförlust av mjuka bottenytter. Trots att fisksamhället i området för den planerade vindkraftparken har höga värden i pelagialen samt att pelagialen har en komplex näringsväv och kan förväntas ha hög individtäthet saknas det helt en analys av hur en förlust av öppen pelagial som ersätts av ett område med strukturer och kan påverka pelagisk fisk samt den pelagiala näringsväven i övrigt. SPF anser att detta är en brist i underlaget som behöver åtgärdas.

Reveffekten som omnämns som positiv påverkar framförallt demersala arter som föredrar hårbotten och kan möjligen missgynna pelagiska arter och mjukbottenslevande arter. Kring detta saknas ännu kunskap, men problematiken bör lyftas i underlaget.

Om ni har några frågor kopplat till vårt yttrande eller gällande det pelagiska fisket i övrigt, kontakta oss gärna!

Vänliga hälsningar,

Malin Skog

Swedish Pelagic Federation PO